

**«ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ - ΑΓΩΓΗΣ
ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΕΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ»
(ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΕΙ ΤΟ Κ.Π.Ε ΚΛΕΙΤΟΡΙΑΣ ΣΕ
ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΝΟΗΤΙΚΗ ΥΣΤΕΡΗΣΗ)**

Ζωδιάτου Έλενα*, Πασσά Μαριάννα, Σταυρόπουλος Ανδρέας
Εκπαιδευτικοί Κ.Π.Ε. Κλειτορίας, Κλειτορία Αχαΐας, Τ.Κ. 25007, mail@kpe-kleit.ach.sch.gr
2692031288/32085, 6977720940/6932029899/6944545891, Κ.Π.Ε. Κλειτορίας

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Περιβάλλον, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, στάσεις, βιωματική μάθηση, νοητική υστέρηση, ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, Ειδική Αγωγή, βιωματική προσέγγιση, συνεργασία, ανακάλυψη.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Πρόγραμμα Κ.Π.Ε.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Μια καινοτόμος δραστηριότητα του Κ.Π.Ε. Κλειτορίας τα τελευταία χρόνια είναι το πρόγραμμα που εφαρμόζει σε μαθητές με νοητική υστέρηση. Δύο είναι οι γενικοί παιδαγωγικοί – διδακτικοί στόχοι που διέπουν το συγκεκριμένο πρόγραμμα: Από τη μία, η κοινωνική ένταξη και ενσωμάτωση των μαθητών μέσω της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα, στα πλαίσια της παροχής ίσων ευκαιριών με τους μαθητές των «κανονικών» σχολείων, αφού είναι γνωστό ότι οι μαθητές των ειδικών σχολείων έχουν μειωμένη πρόσβαση στη γνώση και στην πληροφόρηση, δυσκολία στην κοινωνική ένταξη και μειωμένη προσωπική ανάπτυξη. Από την άλλη, η επαφή των μαθητών με το φυσικό περιβάλλον που θα βοηθήσει στην καλύτερη κατανόησή του και ευαισθητοποίηση όσον αφορά την προστασία του. Στο πρόγραμμα εισάγεται με απλό και κατανοητό τρόπο η έννοια της αειφόρου ανάπτυξης προκειμένου να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές ότι η εξοικονόμηση φυσικών πόρων πρέπει να είναι κύριο μέλημά μας, ένα «δώρο» που οφείλουμε να χαρίσουμε στις επόμενες γενιές.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Είναι γνωστό στους ευαίσθητους και ενεργούς πολίτες ότι η κοινωνία που ζούμε είναι μια κοινωνία αχαλίνωτων ρυθμών, έντονης ανταγωνιστικότητας, ατομικισμού, περιθωριοποίησης, αποκλεισμού του διαφορετικού, μειωμένης κοινωνικής ευαισθησίας και αντανakλαστικών.

Έχοντας υπόψη τα παραπάνω, το ότι η συσχέτιση Περιβαλλοντικής και Ειδικής Αγωγής δεν είναι συχνή στην ελληνική πραγματικότητα, καθώς και το ρόλο που ένα Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης πρέπει να παίζει, για ολάκερη την κοινωνία και την εκπαίδευση σε ζητήματα παροχής ίσων ευκαιριών, ειδικότερα σε ομάδες ατόμων με μειωμένη πρόσβαση στη γνώση, στην πληροφόρηση, με δυσκολία στην κοινωνική ένταξη και μειωμένη προσωπική ανάπτυξη, σε αντίθεση με παλαιότερες αντιλήψεις που ήθελαν τα άτομα με ειδικές ανάγκες να έχουν και ειδική αγωγή σε ένα «ειδικό» - κλειστό περιβάλλον, το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κλειτορίας τα τελευταία χρόνια σχεδίασε και υλοποιεί πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης σε μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (με νοητική υστέρηση). Αυτό μάλιστα το πρόγραμμα αποτελεί και μια από τις καινοτόμες δραστηριότητες του Κέντρου.

Η κοινωνική ένταξη και ενσωμάτωση των μαθητών, με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μέσω της συμμετοχής τους στο Πρόγραμμα, στα πλαίσια παροχής ίσων ευκαιριών με τους μαθητές των «κανονικών» σχολείων, καθώς επίσης και η επαφή των μαθητών αυτών, με το φυσικό περιβάλλον, θα βοηθήσει στην καλύτερη κατανόησή του και ευαισθητοποίηση όσον αφορά την προστασία του. Στο πρόγραμμα αυτό εισάγεται επίσης με πολύ απλό και κατανοητό τρόπο και η έννοια της αειφόρου ανάπτυξης προκειμένου να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές -στο βαθμό που αυτό κάθε φορά είναι δυνατό- ότι η εξοικονόμηση φυσικών πόρων πρέπει να είναι κύριο μέλημά μας, ένα «δώρο» που οφείλουμε να χαρίσουμε στις επόμενες γενιές.

Αρα λοιπόν η κοινωνική ένταξη και ενσωμάτωση των μαθητών, με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, μέσω της συμμετοχής τους στο Πρόγραμμα, στα πλαίσια της παροχής ίσων ευκαιριών με

τους μαθητές των «κανονικών» σχολείων, καθώς επίσης και η επαφή των μαθητών αυτών, με το φυσικό περιβάλλον, που θα βοηθήσει στην καλύτερη κατανόησή του και ευαισθητοποίηση όσον αφορά την προστασία του.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Πρόκειται για ένα «Περιβαλλοντικό Μονοπάτι». Είναι μια οργανωμένη από πριν διαδρομή σε φυσικό περιβάλλον της περιοχής (Περιοχή της Μαύρης Λίμνας και Πηγές του Αροαίου, στο Πλατανοδάσος), η οποία εμπλέκει όλες τις αισθήσεις. Για τον λόγο αυτό ως μέθοδος αγωγής είναι αποτελεσματικότερη και προσφέρει μια πιο βαθιά γνώση στα παιδιά για το φυσικό περιβάλλον.

ΜΕΣΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η ζωγραφική, το θεατρικό παιχνίδι, η δημιουργία κατασκευών και η αξιοποίηση όλων των αισθήσεων αξιοποιούνται βιωματικά. (Στην ενεργοποίηση των πέντε αισθήσεων δίνεται ιδιαίτερη έμφαση, μιας και για τα συγκεκριμένα παιδιά, αποτελούν βασικότερη πηγή μάθησης σε σχέση με τις γνωστικές λειτουργίες.)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι μαθητές γνωρίζουν τα βασικά είδη δέντρων της περιοχής, κάποιες από τις αιτίες ρύπανσης του περιβάλλοντος, τρόπους προστασίας του, τα χαρακτηριστικά και τους διάφορους τρόπους χρήσης του νερού, χρησιμοποιούν τη φαντασία τους και τη δημιουργικότητά τους μέσα από τη ζωγραφική, το θεατρικό παιχνίδι, τη δημιουργία κατασκευών και αξιοποιούν όλες τους τις αισθήσεις μαθαίνοντας βιωματικά.

Πιστεύουμε πως με την αποχώρηση των μαθητών έχουν επιτευχθεί τουλάχιστον τέσσερις στόχοι: 1^ο) έχει δοθεί μια ευκαιρία για σχολική και κοινωνική ένταξη στους μαθητές με ειδικές μαθησιακές δυσκολίες μέσα από τη γνωριμία τους με μέρος από το φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της Κλειτορίας 2^ο) έχει τονωθεί το αυτοσυναίσθημα αυτών των ατόμων δεδομένου ότι τις περισσότερες φορές χαρακτηρίζονται με χαμηλό αυτοσυναίσθημα λόγω των σωματικών και νοητικών δυσλειτουργιών που παρουσιάζουν 3^ο) έχουν συνειδητοποιήσει σε σημαντικό βαθμό την αξία του περιβάλλοντος και ευαισθητοποιούνται όσον αφορά την προστασία του 4^ο) τέλος αποχωρούν έχοντας αποκτήσει γνώσεις για το φυσικό περιβάλλον και για τις αιτίες ρύπανσής του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. *Περιβαλλοντική εκπαίδευση και αγωγή*, Νίκος Ράπτης, Εκδόσεις Τυπωθήτω, 2000.
2. *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Ευγενία Φλογαίτη, Ελληνικά Γράμματα, 1998.
3. *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, Α. Γεωργόπουλος – Ε. Τσαλίκη, εκδόσεις Gutenberg, 1998.
4. *Βιωματική - Επικοινωνιακή Διδασκαλία: η εισαγωγή της μεθόδου project στο σχολείο*, Χρυσ αφίδης Κ., Gutenberg, Αθήνα 2000.
5. ΥΠΕΠΘ ΚΑΙ Π.Ι., *Οδηγός για την εφαρμογή της Ε. Ζ.*, Βιβλίο για το Δάσκαλο, Αθήνα 2001.
6. *Η οργάνωση της διδασκαλίας - μάθησης με ομάδες εργασίας*, Κανάκης Ι., Αθήνα 1987.
7. Πανελλήνιο Συμπόσιο: *σχεδιασμός και παραγωγή παιδαγωγικού υλικού για την περιβαλλοντική εκπαίδευση*, Ελληνική Εταιρία για την προστασία του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής κληρονομιάς, Α. Α. Λιβάνη, Αθήνα 2003.
8. *Περιβαλλοντική εκπαίδευση. Θεωρία και πράξη*, Δ. Καλαϊτζίδης – Κ. Ουζούνης, εκδόσεις Σπανίδη, Ξάνθη 2000.
9. *Νοητική καθυστέρηση (-διαφορική διάγνωση, -αιτιολογία – πρόληψη, -ψυχοπαιδαγωγική αντιμετώπιση)*, Παρασκευόπουλος Ι., Αθήνα 1980.
10. *Εξελικτική ψυχολογία*, τ. 1,2,3,4, Παρασκευόπουλος Ι., Αθήνα 1985
11. *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στην προσχολική ηλικία*, Ν. Δεληκανάκη, Ρ. Κοκολάκη, Μ. Νοΐδου, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2000.